

Življenje med Zgornjim Radvanjem in Teheranom

"Iran resnično spoznaš, šele ko postaneš Iranec," pravi Franc Lenhart, ki je napisal knjigo o svojih 20 letih življenja v tej za nekatere zloglasni državi; danes z ženo Iranko živi med Slovenijo in Iranom

JASMINA CEHAR

V svoj dom, poln preprog, eksotičnega pohištva, kristalnih lestencev, neštetihih kipcev in nenavadnih spominčkov, nas je povabil **Franc Lenhart**, ki s svojo ženo **Hemati Mehri** in otroki že vrsto let živi med Zgornjim Radvanjem in Teheranom. Vse od prvega stika z Iranom pred dvajsetimi leti se je njegovo življenje s to deželo prepletlo do te mere, da je o svojih doživljajih napisal knjigo. Nekaj podrobnosti iz vsakdanjega iranskega življenja je razkril tudi nam.

Rokovanje z ženskami ni sprejemljivo

Prvič se je z Iranom srečal, ko ga je vodstvo nekdanjega podjetja Tam na Srednji vzhod poslalo po službenih opravkih. Že teden dni po vrnitvi v Slovenijo pa so ga obvestili, da mora kar takoj nazaj, in sicer za eno leto. Tako se je z družino iz Maribora preselil v Teheran, vodstvo Tama pa mu je delovne obveznosti v Iranu podaljšalo na sedem let.

Na začetku so se z družino le stežka vživeli v novo kulturo, še posebej, ker niso govorili iranskega jezika. Tudi v poslu se

Lenhart ni najbolje znašel. "Na prvem sestanku sem se želel rokovati tudi z ženskami, kar tam ni sprejemljivo, zato sem izpadel precej neumno," se spominja. Prav zato je napisal priročnik za poslovanje z Iranom, v katerem med drugim opozarja na drugačen poslovni bonton v tej deželi.

Tudi z zaposlenimi je imel precej težav, še posebno ker je vse potekalo izjemno počasi. Velikokrat mu je prekipelo. Pravi, da predvsem zato, ker je bil sam vajen "nemškega" delovnega sistema. Delovnik iranskih moških traja ves dan, vmes neštetokrat pijejo čaj, imajo kosilo in molitve. "V pisarni sem imel zvočnik, iz katerega se je trikrat na dan slišala glasna molitev."

Osem mesecev za poročno dovoljenje

Ko se je na polževo življenje, vročino in kaotični promet le navadil, ga je zadela nesreča. Njegova prva žena je zbolela za rakom in teheranski zdravniki so ji napovedali samo še nekaj dni življenja. Želela si je umreti v Sloveniji, vendar so letalski prevoz uredili šele po velikih zapletih in s pomočjo moža Hemati Mehri. S Hematino družino je po smrti svoje žene Lenhart razvil tesno prijateljstvo, s Hemati pa sta se še bolj zblížala, ko je nekaj mesecev kasneje za rakom umrl tudi Hematin mož. "Iz dveh počenih družin sva sklenila narediti novo, zato sva se poročila," je dejal Lenhart.

Da pa se je to zgodilo, sta morala premagati številne ovire. "Preden sva dobila dovoljenje, so me tri mesece preverjali pri Interpolu, spremeniti sem moral vero in kupiti musliman-

ske ime." Opraviti je moral tudi zdravniški pregled in s tem dokazati, da nima aidsa, da se ne drogira in ne pije alkohola. Dovoljenje so morali podpisati tudi ženini starši. Po osmih mesecih jima je le uspelo premagati vse birokratske formalnosti, a težav še ni bilo konec. Nihče ju ni želel poročiti, saj so mule (verski vodje) nasprotovali snemanju poročnega obreda, ženskam brez rut in pitju alkohola. Za trikratno ceno sta na koncu le našla nekoga, ki je vse to toleriral.

Na obredu je moral Lenhart podpisati tudi mehrije - nekakšno zavarovanje za muslimanske žene v primeru ločitve. Iranske ženske namreč nimajo pravice zahtevati ločitve, če pa se zanjo odloči mož, mora ženi plačati odškodnino, za katero se domenijo na poroki. Lenhart je Hemati v primeru ločitve obljubil 600 zlatnikov (okoli 12.000 evrov).

Ko je podpisal še kakšnih 60 obljub, se je končno lahko poročil in "poleg žene dobil še kakšnih 200 novih sorodnikov". Prav ti so Lenharta najbolj očarali, saj ga v težavah nikoli niso pustili samega. "Sicer pa otroci izredno spoštujejo starše in tudi učitelje," o Irancih pripoveduje Lenhart. Po njegovih besedah so to zelo vljudni in prijazni ljudi, kar naj bi kazale tudi njihove kletvice, ki so zelo blage. "Nikoli se ne nanašajo na mater, kvečjemu letijo na očeta. Mati je nasploh prava svetinja," pravi Lenhart.

Četrtek - dan za razmnoževanje

Danes v Iranu živijo bajni bogataši in množica revežev, srednjega sloja praktično ni. Lenhartova žena naj bi za frizer-

ja v Teheranu некоč plačala 200 evrov. Sicer pa je Iran država, v kateri je kar 60 odstotkov ljudi mlajših od 30 let. To je posledica Homeinijeve prokreacijske politike, ki je prepovedovala splav, kontracepcijske tablete in celo kondome. V okviru te politike je Homeini četrtek razglasil za dan, ko je razmnoževanje nekakšna uradna dolžnost. "Ko je prišel leta 1979 na oblast Homeini, so ljudje začeli živeti dvojno življenje. V javnosti so upoštevali stroge muslimanske zakone, doma pa je večina še naprej živela po starih običajih," se Lenhart spominja vladavine predsednika, ki je Iran "reformiral" v duhu starega šeriatskega prava.

Sedanjšega predsednika Ahmadinedžada naj bi ljudstvo v času pred predsedniškimi volitvami vzljubilo, ker je dajal vtis, da je eden izmed njih - vozil se je s starim avtomobilom in živel v preprostem stanovanju. Lenhart meni, da Iranci odobravajo Ahmadinedžada predvsem zaradi njegove nepokorščine velesilam. "Iran si je v času njegove vladavine v mednarodni skupnosti pridobil hrbtnico. Kar Iranci morda zamerijo oblasti, pa je to, da niso povsem svobodni, a kljub temu so svoji državi neizmerno vdani," še pove Lenhart.

Dom Franca Lenharta v Zgornjem Radvanju je poln spominov na življenje v Iranu. (Marko Vanovšek)

Novo leto po iransko

Noč pred novim letom (v Iranu se novo leto začne na prvi pomladni dan) nekdo iz družine zakoplje kovance v zemljo nekje v okolici hiše, naslednje jutro pa jih morajo preostali člani družine poiskati. Prva stvar, ki jo Iranci dobijo za novo leto, mora namreč priti iz zemlje, šele nato pride na vrsto medsebojno obdarovanje. Za novoletna darila starši otrokom navadno dajejo bankovce, na katere jim napišejo novoletne želje.

Pri novoletnem pogrinjku je obvezen tudi hafsin - sedem stvari, ki se v iranščini začnejo na črko "s" (kovanec, ogledalo, jabolko...). Med predmeti ima še posebno vlogo v lonček posejana pšenica, ki jo je trinajsti dan po novem letu treba odnesti v naravo, kar po iranskem prepričanju prinese plodnost za naslednjih 365 dni. (jmc)

Zlata poroka zakoncev Komočar

V krogu mnogih sorodnikov in prijateljev sta zlato poroko praznovala **Hedvika** in **Jože Komočar** iz Maribora. Hedvika je bila zaposlena v podjetju Koloniale, Jože pa je do upokojitve služboval v policiji. V zakonu sta se jima rodila sinova Bojan in Sinek, imata pa tudi tri vnuke, eno vnukinjo ter pravnuka, ki jima s svojim vihravim veseljem popestrijo jesen življenja. Slavljenca sta velika ljubitelja narave in živali, saj se Jože kot ljubitelj psov in kinolog še naprej neumorno ukvarja s to dejavnostjo. (mbk)

Novoletni koncert v Unionski dvorani

V ponedeljek, 7. januarja, bo ob 19.30 v Unionski dvorani v Mariboru novoletni koncert mariborskega mladinskega simfoničnega orkestra in združenega mladinskega pevskega zbora. Koncert je organizirala mladina Umetniške gimnazije na Srednji glasbeni in baletni šoli v Mariboru. Dirigiral bo **Aleksander Čonč**, kot solista bosta nastopila **Simon Petek** (violina) in **Nejc Cvirn** (kitara). Nastopili bodo s skladbami iz filmov Armageddon, Harry Potter in Jurski park, pa tudi z božično-novoletnimi pesmimi in avtorskimi skladbami Aleksandra Čonča. Vstopnine ni, zaželeni so prostovoljni prispevki. (nr)

ZA 100 NAROČNIKOV ŠIROKOPASOVNE STORITVE SIOL

MESECEV BREZPLAČNO

INTERNET · TV · TELEFON

Več informacij na www.siol.net in 080 8000

Akcija traja od 1.12.2007 do 31.1.2008. Med vsemi novimi naročniki, ki bodo v času trajanja akcije naročili katerokoli širokopasovno storitev ali paket, bomo po zaključku akcije izbrali 100 naročnikov, ki bodo prejeli 16 mesecev brezplačne naročnine. Ugodnosti iz naslova različnih akcijskih ponudb se med seboj ne seštevajo. V primeru subvencioniranja TV komunikatorja je vezava 24 mesecev. Pravila nagradne igre so objavljena na www.telekom.si in www.siol.net.

Telekom Slovenije